

Asia: VN/24173/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muuttamisesta

Reserviläisliitto on yli 50 000 jäsenen muodostama keskusjärjestö. Liiton tehtävänä on toimia jäsenyhdistystensä aatteellisena ja toiminnallisena yhdyssiteenä valtakunnan turvallisuutta edistävää toimintaa tukien. Reserviläisliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta aiheesta.

Reserviläisliitto on ollut tukemassa ahvenanmaalaisten reserviläisten ja reserviin kuulumattomien aktiivisten kansalaisten maanpuolustustoimintaa eri keinoin. Liitto on antanut lausuntoja eri yhteyksissä Ahvenanmaan aseman tarkastelemiseksi uudelleen nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa.

Esitetyn lakiesityksen taustalla on muiden lakimuutosten ja eräiden yksittäistapauksien takia tehtävät muutokset kyseisiin lakeihin. Lakimuutosesityksen tavoitteet ovat perusteltuja ja itse lakimuutosesitykset on kirjattu onnistuneesti lakiteksteihin.

Aineistosta nousee esille muutamia asioita, joihin liitto haluaa ottaa kantaa nimen-omaan perustuslain ja kansalaisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Perustuslain 127§:n mukaan jokaisella Suomen kansalaisella on maanpuolustusvelvollisuus. Laissa on poikkeus maanpuolustusvelvollisuudesta Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavilla, joille tulisi järjestää korvaavaa koulutusta tai palvelusta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin (s. 12, 16–17).

Itsehallintolain 12 §:n mukaisia säädöksiä ei ole jostain syystä annettu. Tälle ei ole myöskään asetettu aineiston perusteella määräaikaa. Vuosikymmenten aikana on syntynyt tilanne, että käytännössä kotiseutuoikeuden omaavat miehet ovat vapautettuja asevelvollisuuden suorittamisesta (s. 35, 38).

Esityksessä on todettu kuitenkin tarve kehittää Ahvenanmaan siviilipuolustusta, mutta se edellyttäisi laajempaa selvitystyötä, mitä ei katsottu tarpeelliseksi toteuttaa tämän hankkeen yhteydessä (ss. 24–25).

Esityksessä (s. 39) on todettu, että perustuslakivaliokunta ottaisi kantaa lakiesitykseen kotiseutuoikeuksiin koskeviin osuuksiin maanpuolustusvelvollisuuden näkökulmasta.

Liitto haluaa korostaa, että samassa yhteydessä käsitellään edellä esitetty itsehallintolain 12 §:n mukainen asia ja ryhdytään toimenpiteisiin tarvittavien säädösten laatimiseksi ja toimeenpanoksi annettavaan määräaikaan mennessä.

Nenonen Minna
Reserviläisliitto ry